

Sygn. akt IV U 1017/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 listopada 2013 roku

Sąd Okręgowy w Nowym Sączu Wydział IV Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Alicja Kowalska-Kulik

Protokolant: sekr. sąd. Ewa Rusnarczyk

po rozpoznaniu w dniu 5 listopada 2013 roku w Nowym Sączu

na rozprawie

odwołania J. W.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w N.

z dnia 19 lipca 2012 roku znak: (...)

w sprawie J. W.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w N.

o emeryturę

I. zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje J. W. emeryturę od dnia 1 czerwca 2012 roku.

II. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w N. na rzecz J. W. kwotę 300 zł (słownie: trzysta złotych) tytułem kosztów zastępstwa prawnego.

Sygn. akt IV U 1017/12

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 14 listopada 2013 roku

Decyzją z dnia 19 lipca 2012 r., znak: (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w N. na podstawie przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r. nr 153, poz. 1227, z późn. zm.) oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze odmówił J. W. przyznania emerytury z uwagi na fakt, że na dzień 1 stycznia 1999 r. nie udowodnił on 15 lat pracy w szczególnych warunkach. Okresy składkowe i nieskładkowe odwołującego się na dzień 1 stycznia 1999 r. wyniosły 27 lat, 1 miesiąc i 28 dni. Uznany przez ZUS okres zatrudnienia w szczególnych warunkach wyniósł 11 lat, 6 miesięcy i 23 dni i przypadał w okresie od 2 maja 1975 r. do 30 kwietnia 1983 r., od 9 lipca 1990 r. do 6 kwietnia 1991 r., od 12 sierpnia 1991 r. do 30 września 1991 r., od 25 lipca 1994 r. do 15 marca 1995 r., od 27 marca 1995 r. do 17 lipca 1996 r. oraz od 15 grudnia 1997 r. do 30 września 1998 r.

J. W. odwołał się od w/w decyzji z dnia 19 lipca 2012 r., wnosząc o ponowne rozpoznanie sprawy i przyznanie emerytury. W uzasadnieniu wskazał, że niesłusznie nie doliczono mu 5 lat pracy w szczególnych warunkach (w tym 2 lat służby wojskowej) w okresie od 1 lipca 1970 r. do 2 maja 1975 r.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy podnosząc argumentację, którą posłużył się w zaskarżonej decyzji, wniósł o oddalenie odwołania. Zakład Ubezpieczeń Społecznych wskazał, że okres pracy odwołującego w szczególnych warunkach wynosi 11 lat, 6 miesięcy i 23 dni. Odnosząc się do zawartego w odwołaniu żądania uznania za pracę w szczególnych warunkach okresu od 1 lipca 1970 r. do 2 maja 1975 r., organ rentowy wskazał, że w okresie od 1 lipca 1970 r. do 30 kwietnia 1983 r. J. W. był zatrudniony w Przedsiębiorstwie (...), (...) Hurtowni w N., na stanowisku robotnika magazynowego, robotnika ładowacza, magazyniera i maszynisty urządzeń przeładunkowych i układających. Z okresu tego za pracę w szczególnych warunkach uznano zatrudnienie od 2 maja 1975 r. do 30 kwietnia 1983 r. (prace robotnika ładowacza, magazyniera i maszynisty urządzeń przeładunkowych i układających). Pozostały okres według organu rentowego nie został prawidłowo udokumentowany. Organ rentowy podkreślił też, że do zatrudnienia szczególnego nie wlicza się okresu odbywania czynnej służby wojskowej, w sytuacji podjęcia pracy w ciągu 30 dni od dnia zwolnienia z tej służby u pracodawcy, u którego pracownik był zatrudniony w dniu powołania do służby.

W toku postępowania sądowego organ rentowy wydał decyzję z dnia 5 marca 2013 r., w której ponownie odmówił J. W. przyznania emerytury. Do okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach doliczono odwołującemu się okres od 25 sierpnia 1992 r. do 31 stycznia 1993 r. (zatrudnienie w (...) SA – prace przy robotach wodnokanalizacyjnych oraz budowie rurociągów w głębokich wykopach na stanowisku montera instalacji sanitarnych i grzewczych), w związku z czym ostatecznie wyniósł on 12 lat. Za pracę w szczególnych warunkach nie uznano odwołującemu zatrudnienia przypadającego od 1 października 1987 r. do 8 lipca 1990 r., gdyż pracował on wówczas jako zastępca kierownika magazynu, co nie wymagało konieczności przebywania stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w środowisku, w którym zatrudnione są osoby wykonujące prace w szczególnych warunkach.

Bezspornym w niniejszej sprawie było, że odwołujący się J. W., ur. (...), na dzień 1 stycznia 1999 r. posiada okres ubezpieczenia wynoszący 27 lat, 1 miesiąc i 28 dni. W okresach: od 2 maja 1975 r. do 30 kwietnia 1983 r., od 9 lipca 1990 r. do 6 kwietnia 1991 r., od 12 sierpnia 1991 r. do 30 września 1991 r., od 25 sierpnia 1992 r. do 31 stycznia 1993 r., od 25 lipca 1994 r. do 15 marca 1995 r., od 27 marca 1995 r. do 17 lipca 1996 r. oraz od 15 grudnia 1997 r. do 30 września 1998 r., łącznie przez 12 lat wykonywał prace w warunkach szczególnych. J. W. nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego, rozwiązał stosunek pracy. Wniosek o przyznanie emerytury złożył w dniu 6 czerwca 2012 r.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W okresie od 18 lipca 1968 r. do 31 stycznia 1969 r. J. W. był zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy w (...) Przedsiębiorstwie (...) w K. Oddział w N. na stanowisku pomocnika montera. Przedsiębiorstwo zajmowało się wykonywaniem wszelkich prac związanych z wykonywaniem od podstaw instalacji wodnokanalizacyjnych. Odwołujący był odpowiedzialny za szeroko pojęte prace montera instalacji sanitarnych i grzewczych. Do jego obowiązków należało m. in. wykonywanie wykopów pod rury w celu położenia instalacji poziomych, kruszenie skał, układanie rur kanalizacyjnych. W celu wykonania pionów kanalizacyjnych przebijał stropy, ściany, nosił ciężkie rury, pomagał przy spawaniu i montażu rusztowań. Rury do wody były ręcznie cięte, gwintowane i skręcane. Zakładanie instalacji c.o. wiązało się cięciem i gięciem na gorąco rur. Odwołujący formalnie zatrudniony jako pomocnik montera wykonywał takie same prace jak monter. W czasie zatrudnienia w (...) Przedsiębiorstwie (...) w K. odwołujący pracował przy instalacjach wodnosanitarnych w K. przy budowie ośrodka (...), ośrodka (...) i osiedla (...).

W okresie od 1 maja 1983 r. do 14 maja 1986 r. J. W. pracował w charakterze montera instalacji sanitarnych i grzewczych w (...) Przedsiębiorstwie Budownictwa (...). Odwołujący był wówczas oddelegowany do prac związanych z budową Huty (...). Zajmował się spawaniem rur wodociągowych do hydroforni, pracami przy montażu instalacji wodnej i parowej, budową instalacji wodno- kanalizacyjnych, wstawianiem hydrantów przeciwpożarowych wokół obiektu, zakładaniem rurociągów. Odwołujący pracował też w ciągach ciepłowniczych biegnących w kanałach pod ziemią, zakładając w nich instalację grzewczą.

Zatrudnienie odwołującego się – stale i w pełnym wymiarze czasu pracy - na wyżej wymienionych stanowiskach pomocnika montera, a także montera instalacji sanitarnych w okresach od 18 lipca 1968 r. do 1 lutego 1969 r. oraz od 1 maja 1983 r. do 14 maja 1986 r. było pracą w szczególnych warunkach wymienioną w wykazie A dział V poz. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. nr 8, poz. 43 ze zm.). W ramach swoich obowiązków pracowniczych J. W. w podanym okresie wykonywał prace polegające na robotach wodnokanalizacyjnych oraz budowie rurociągów w głębokich wykopach.

Razem z odwołującym się w (...) Przedsiębiorstwie (...) w K. był zatrudniony A. P., który pracował tam od 2 listopada 1967 r. do 31 marca 1993 r. w charakterze kierownika budowy i był przełożonym odwołującego się.

/dowód: umowa o pracę z 18.07.1968 r., akta osobowe, pismo z oświadczeniem o rozwiązaniu umowy o pracę bez wypowiedzenia z 1.02.1969 r., akta osobowe, zeznania świadka A. P., płyta z nagraniem przesłuchania, min. 1:39, koperta, k. 108, zeznania odwołującego się J. W., płyta z nagraniem przesłuchania, min.12:37, koperta, k. 108, świadectwo pracy z 14.05.1986 r., k. 277 akt rentowych, umowa o pracę z 1.05.1983 r., akta osobowe, angaże, akta osobowe/

W okresie od 1 lipca 1970 r. do 30 kwietnia 1983 r. J. W. był zatrudniony w Przedsiębiorstwie (...), (...) Hurtowni w N.. Bezpośrednio po przyjęciu do pracy J. W. został zatrudniony na stanowisku robotnika magazynowego i w takim charakterze pracował do 26 kwietnia 1973 r., tj. do czasu rozpoczęcia zasadniczej służby wojskowej, którą pełnił do 15 kwietnia 1975 r. Po powrocie z wojska powierzono mu stanowisko robotnika ładowacza, a następnie od 1 lipca 1975 r. –magazyniera. W magazynach Przedsiębiorstwa (...) składowano wszelkie produkty spożywcze – mąkę, groch, sól, kasze, cytrusy, słodczyce, alkohol. Wszystko znajdowało się w paczkach, workach, drewnianych transporterach. Sypkie towary przesypywano w koryta, które dochodziły do paczkowni. Rozładunek polegał na tym, że pod wagon podjeżdżano wózkami i z wagonu ręcznie przenoszono towar na wózek. Następnie wózkami dostarczano go do magazynu. Do zadań odwołującego się należał głównie rozładunek towarów z pociągów i samochodów ciężarowych. Niejednokrotnie musiał pracować po godzinach. Prace rozładunkowe często kończyły się nocą, ze względu na grożące przedsiębiorstwu kary za opóźnienia w rozładunku, tzw. postojowe. J. W. sporadycznie musiał też dokonywać załadunku towarów do odbiorców. Poza tym załadunek zwykle ograniczał się do opakowań, butelek, szkła. Praca była bardzo ciężka, odbywała się w trudnych warunkach. Magazyny stały otwarte, więc jesienią i zimą panowały tam bardzo niskie temperatury. Odwołujący otrzymywał dodatek za prace w uciążliwych warunkach, a w okresach jesienno- zimowych – posiłki regeneracyjne.

Zakres obowiązków odwołującego się jako robotnika magazynowego od 1 lipca 1970 r. do 26 kwietnia 1973 r. był tożsamy z czynnościami jakie musiał wykonywać, pracując w charakterze robotnika ładowacza w okresie od 2 maja 1975 r. do 30 czerwca 1975 r., który to okres został przez organ rentowy uznany za zatrudnienie w warunkach szczególnych. Zatrudnienie odwołującego się – stale i w pełnym wymiarze czasu pracy - na wyżej wymienionym stanowisku robotnika magazynowego (ładowacza) w okresie od 1 lipca 1970 r. do 26 kwietnia 1973 r. było pracą w szczególnych warunkach wymienioną w wykazie A dział VIII poz. 1. W ramach swoich obowiązków pracowniczych J. W. w podanym okresie wykonywał ciężkie prace załadunkowe i wyładunkowe.

Razem odwołującym się w (...) pracowali E. N. i E. B.. E. N. był zatrudniony w Przedsiębiorstwie (...) w latach 1958 – 1996, z początku jako pracownik fizyczny, a następnie od roku 1963 jako magazynier. E. B. pracowała tam w okresie od 6 czerwca 1968 r. do 30 czerwca 1997 r. W latach 1970-1975 zajmowała ona stanowisko referenta ds. pracowniczych, zatem była dobrze zorientowana w zakresie obowiązków pracowniczych przyporządkowanych do danego stanowiska pracy.

/dowód: świadectwo pracy, k. 21 akt rentowych, angaż z 1.08.1972 r., akta osobowe, angaż z 1.07.1970 r., akta osobowe, angaż z 29.03.1973 r., akta osobowe, angaż z 1.07.1975 r., akta osobowe, książeczka wojskowa, koperta, k. 43, zeznania świadka E. N., min. 17:05, płyta z nagraniem przesłuchania, koperta, k. 38, zeznania świadka E. B., płyta z

nagranie przesłuchania, min. 1:51, koperta, k. 51, zeznania odwołującego się J. W., płyta z nagraniem przesłuchania, min. 12:37, koperta, k. 108/

W okresie od 16 maja 1986 r. do 25 czerwca 2000 r. J. W. był zatrudniony w przedsiębiorstwie (...) S.A. (...) w N.. Od 1 października 1987 r. do 8 lipca 1990 r. J. W. pracował tam na stanowisku zastępcy kierownika magazynu położonego w B., w którym przechowywano różnorodne materiały budowlane. Magazyny składały się z niezadaszonych wiat, w których przechowywano cement, cegły, tarcicę, płyty budowlane, opał, węgiel, beczki z lepikiem. W zadaszonym i zamkniętym pomieszczeniu znajdowały się narzędzia, wiertarki, gwoździe, kleje i farby. Ogrzewano jedynie pomieszczenia socjalne, w których miał biuro kierownik, pracowały kontystki i znajdowała się szatnia dla pracowników. Odwołujący miał tam swoje biurko, przebywał jednak głównie na placu, gdzie składowano materiały budowlane. Odpowiadał za przyjmowanie i wydawanie towarów, ich załadunek i rozładunek. Ponoślił względem pracodawcy odpowiedzialność materialną. Wykonywał również prace fizyczne. Sporządzał dokumentację związaną z wydawaniem i przyjmowaniem towarów, podpisywał druki RW. Brał udział w inwentaryzacjach. Sprawdzał stan towarów. Zatrudnienie odwołującego się na wyżej wymienionym stanowisku zastępcy kierownika magazynu w okresie od 1 października 1987 r. do 8 lipca 1990 r. nie stanowiło zatrudnienia w szczególnych warunkach, o którym mowa w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, w szczególności nie wykonywał on wówczas prac polegających na kontroli międzyoperacyjnej, kontroli jakości produkcji lub usług czy dozorcze inżyniersko-technicznym, o których mowa w wykazie A, dział XIV, poz. 24 stanowiącym załącznik do w/w rozporządzenia. W okresach od 9 lipca 1990 r. do 6 kwietnia 1991 r., od 12 sierpnia 1991 r. do 30 września 1991 r., od 25 sierpnia 1992 r. do 31 stycznia 1993 r., od 25 lipca 1994 r. do 15 marca 1995 r., od 27 marca 1995 r. do 17 lipca 1996 r. oraz od 15 grudnia 1997 r. do 30 września 1998 r., w czasie zatrudnienia w (...) odwołujący był zatrudniony w warunkach szczególnych, co zostało potwierdzone przez pracodawcę świadectwem wykonywania pracy w szczególnych warunkach i uznane przez ZUS za takie zatrudnienie.

Okres zatrudnienia J. W. w szczególnych warunkach, łącznie z okresem uznanym przez ZUS przekracza 15 lat wymagane do przyznania wcześniejszej emerytury.

Razem z odwołującym się w (...) były zatrudnione W. J. oraz A. D.. W. J. jest tam zatrudniona od 1975 r. do chwili obecnej jako specjalista ds. administracyjno- kadrowych. Z kolei A. D. pracowała w (...) jako kontystka w okresie od 1 kwietnia 1983 r. do 30 kwietnia 1996 r.

/dowód: świadectwo pracy z 26.06.2000 r., k. 271 akt rentowych, świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach z 11.02.1013 r., k. 331 akt rentowych, zeznania świadka W. J., płyta z nagraniem przesłuchania, min. 7:55, koperta, k. 100, zeznania świadka A. D., płyta z nagraniem przesłuchania, min. 21:39, koperta k. 100, zeznania odwołującego się J. W., płyta z nagraniem przesłuchania, min. 12:37, koperta, k. 108/

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentacji zgromadzonej w aktach sprawy, której autentyczności i mocy dowodowej żadna ze stron nie kwestionowała w toku postępowania. Sąd oparł się również na zeznaniach przesłuchanych w sprawie świadków E. N., E. B., W. J., A. D. i A. P., które w całości uznał za wiarygodne. Zeznania świadków są spójne, logiczne oraz korespondują z dokumentami zgromadzonymi w sprawie, jak i z zeznaniami samego odwołującego. Podkreślenia wymaga okoliczność, że organ rentowy odmówił uwzględnienia okresu pracy J. W. przypadającego od 1 lipca 1970 r. do 26 kwietnia 1973 r. w (...) w N. jako zatrudnienia w szczególnych warunkach, ponieważ był on wówczas zatrudniony na stanowisku robotnika magazynowego. Bezpośrednio po zakończeniu służby wojskowej odwołujący został zatrudniony na stanowisku robotnika ładowacza, przy czym okres ten został zaliczony przez ZUS jako praca w szczególnych warunkach. Z przeprowadzonego postępowania dowodowego wynika jednoznacznie, że zakres obowiązków odwołującego w okresie od 1 lipca 1970 r. do 26 kwietnia 1973 r., pomimo innej nazwy stanowiska był taki sam, jak po powrocie z wojska. W związku z tym brak podstaw do przyjęcia, że okres ten nie stanowił zatrudnienia w warunkach szczególnych. W zakresie warunków pracy odwołującego się w Przedsiębiorstwie (...) Sąd oparł się wyłącznie na zeznaniach odwołującego się. Zeznania te w ocenie Sądu są jednak w pełni wiarygodne,

znajdują potwierdzenia w dołączonej do sprawy dokumentacji – aktach osobowych odwołującego się z okresu pracy w (...), z których wynika, że odwołujący był zatrudniony jako monter instalacji sanitarnych i grzewczych.

Sąd uznał, że zatrudnienie odwołującego się w (...) S.A. (...) w N. w okresie od 1 października 1987 r. do 8 lipca 1990 r. nie stanowiło zatrudnienia w szczególnych warunkach. W świadectwie pracy z dnia 11 lutego 2013 r. pracodawca wskazał, że w podanym okresie J. W. będąc zatrudnionym na stanowisku zastępcy kierownika magazynu stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace polegające na kontroli międzyoperacyjnej, kontroli jakości produkcji i usług oraz dozorcze inżynierjno- technicznym, wymienione w wykazie A, dział XIV, poz. 24. Z zeznań świadków W. J. i A. D., jak też z zeznań samego odwołującego nie wynika jednak, by J. W. w spornym okresie wykonywał pracę w takim charakterze.

Przeprowadzone przez Sąd postępowanie dowodowe wykazało jednoznacznie, że odwołujący się w okresach od 18 lipca 1968 r. do 31 stycznia 1969 r., od 1 maja 1983 r. do 14 maja 1986 r. oraz od 1 lipca 1970 r. do 26 kwietnia 1973 r. wykonywał pracę w szczególnych warunkach polegające na robotach wodnokanalizacyjnych oraz budowie rurociągów w głębokich wykopach, a także ciężkie prace załadunkowe i wyładunkowe jako robotnik ładowacz.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie J. W. w świetle poczynionych przez Sąd ustaleń faktycznych zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r. nr 153, poz. 1227 ze zm.) ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 r., będącym pracownikami, o których mowa w ust. 2-3, zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 pkt 1. Odwołujący urodził się dnia (...), dlatego cytowany wyżej przepis będzie miał do niego zastosowanie dopiero przy uwzględnieniu treści art. 184 ustawy emerytalnej.

Według art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy (tj. 1 stycznia 1999 r.) osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27, tj. 20 lat w przypadku kobiet i 25 lat w przypadku mężczyzn.

Stosownie do ust. 2 cytowanego przepisu, emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa oraz rozwiązania stosunku pracy - w przypadku ubezpieczonego będącego pracownikiem (w brzmieniu obowiązującym do dnia 31 grudnia 2012 r.).

Zgodnie z ust. 2 art. 32 cyt. ustawy dla celów ustalenia uprawnień, o których mowa w ust. 1, za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia w podmiotach, w których obowiązują wykazy stanowisk ustalone na podstawie przepisów dotychczasowych. Z kolei ust. 4 cyt. przepisu stanowi, że wiek emerytalny, o którym mowa w ust. 1, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których osobom wymienionym w ust. 2 i 3 przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych. Z powyższego wynika, że w celu ustalenia, czy odwołującemu się przysługuje emerytura w wieku niższym niż wynikający z art. 27 ust. 1 przywołanej ustawy (tj. w wieku niższym niż 65 lat w przypadku mężczyzn), należy odwołać się do przepisów

dotychczasowych, w szczególności do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. nr 8, poz. 43, z późn. zm.). Zgodnie z § 2 ust. 1 w/w rozporządzenia okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach w nim określonych, są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Stosownie do dyspozycji § 4 ust. 1 w/w rozporządzenia pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn,
- 2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

W świetle dyspozycji § 2 ust. 2 w/w rozporządzenia zakład pracy stwierdza zatrudnienie w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, na podstawie posiadanej dokumentacji w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach. W sądowym postępowaniu odwoławczym możliwe jest natomiast ustalenie tych okoliczności także w oparciu o inne dowody. Postępowanie w sprawach emerytalnych jest bowiem dwuetapowe, stąd też przed organem rentowym "sprawa emerytalna" ma charakter administracyjnoprawny, a w postępowaniu stosuje się przepisy kodeksu postępowania administracyjnego. Na etapie postępowania odwoławczego sprawa o emeryturę- uprzednio administracyjna- staje się sprawą cywilną w rozumieniu art. 1 k.p.c. Do jej rozpoznania stosuje się przepisy kodeksu postępowania cywilnego, a zasadniczym celem tego postępowania jest rozstrzygnięcie sprawy po dostatecznym wyjaśnieniu jej okoliczności spornych. Ubezpieczony jako strona faktycznie słabsza korzysta ze wzmożonej ochrony procesowej, którą gwarantują szczególne przepisy proceduralne dotyczące postępowania w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych. Sąd nie jest związany środkami dowodowymi określonymi dla dowodzenia przed organami rentowymi, stąd też w przedmiotowej sprawie Sąd – wobec nieposiadania przez odwołującego świadectwa pracy w szczególnych warunkach - dopuścił dowód z zeznań świadków na okoliczność wykonywania przez niego pracy w szczególnych warunkach.

Bezspornym w przedmiotowej sprawie był fakt, że odwołujący się osiągnął z dniem (...) wiek 60 lat i w dniu 1 stycznia 1999 r. posiadał wymagany okres zatrudnienia wynoszący co najmniej 25 lat, rozwiązał stosunek pracy, nie jest członkiem OFE. Sporną okolicznością, stanowiącą przeszkodę do przyznania odwołującemu się wcześniejszej emerytury, o której mowa w art. 32 w zw. z art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r. nr 153, poz. 1227) było to, czy praca, którą J. W. świadczył w okresie od 18 lipca 1968 r. do 31 stycznia 1969 r. w (...) Przedsiębiorstwie (...) w K. Oddział w N., od 1 maja 1983 r. do 14 maja 1986 r. w (...) Przedsiębiorstwie Budownictwa (...), w okresie od 1 lipca 1970 r. do 26 kwietnia 1973 r. w Przedsiębiorstwie (...), (...) Hurtowni w N., a także od 1 października 1987 r. do 8 lipca 1990 r. w przedsiębiorstwie (...) S.A. (...) w N., może być uznana za pracę, o której mowa w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. nr 8, poz. 43 ze zm.), a więc czy była to praca wymieniona w załączniku do tego rozporządzenia w wykazie A.

Za pracę w szczególnych warunkach uznać należy taką pracę, która spełnia kryteria określone w przepisach w/w rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. – a mianowicie była wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, na stanowiskach wymienionych w wykazie A lub B stanowiących załącznik do rozporządzenia. Zgodnie z wykazem A, dział V, poz. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku, za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze uważa się osoby wykonujące prace polegające na robotach wodnokanalizacyjnych oraz budowie rurociągów w głębokich wykopach. W zarządzeniu Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych z dnia 1 sierpnia 1983 r. w dziale V poz. 1 w pkt 6 wskazane są prace montera instalacji sanitarnych i grzewczych. Z kolei zgodnie z wykazem A dział VIII poz. 1 cyt. rozporządzenia, pracami w szczególnych warunkach są prace ładownicze - ciężkie prace ładunkowe i wyładunkowe.

Z kolei ustalonego stanu faktycznego jednoznacznie wynika, że odwołujący się w okresach od 18 lipca 1968 r. do 31 stycznia 1969 r. oraz od 1 maja 1983 r. do 14 maja 1986 r. wykonywał wyżej opisaną pracę montera instalacji

wodnokanalizacyjnych stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, a w okresie od 1 lipca 1970 r. do 26 kwietnia 1973 r. wykonywał wyżej opisane prace robotnika ładowacza, również stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Przeprowadzone przez Sąd postępowanie dowodowe wykazało, że prace te stanowiły zatrudnienie w szczególnych warunkach, a więc odwołujący się udowodnił, że w okresach od 18 lipca 1968 r. do 31 stycznia 1969 r., od 1 maja 1983 r. do 14 maja 1986 r. oraz od 1 lipca 1970 r. do 26 kwietnia 1973 r., stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał pracę w warunkach szczególnych. Natomiast zatrudnienie J. W. w przedsiębiorstwie (...) w okresie od 1 października 1987 r. do 8 lipca 1990 r. nie stanowiło pracy w warunkach szczególnych, gdyż nie wykonywał on w tym okresie prac polegających na kontroli międzyoperacyjnej, kontroli jakości lub dozorcze inżynieryjno-technicznym.

Udowodniony przez J. W. okres pracy w szczególnych warunkach, łącznie z okresem uznanym przez ZUS w wymiarze 12 lat, na dzień 1 stycznia 1999 r., tj. na dzień wejścia w życie ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS, znacznie przekracza wymagany dla uzyskania „wcześniejszej” emerytury 15-letni okres zatrudnienia w szczególnych warunkach.

Mając powyższe na względzie, skoro odwołujący J. W. spełnił warunki do uzyskania wcześniejszej emerytury, Sąd na zasadzie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. oraz art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r. nr 153, poz. 1227, z późn. zm.), a także § 4 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał odwołującemu się J. W. emeryturę od dnia 1 czerwca 2012 r.

Na podstawie art. 98 k.p.c. w związku z przepisami rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. z 2013 r., poz. 461), Sąd zasądził od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w N. na rzecz odwołującego się J. W. kwotę 300 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.